

гостренням основного фіскального протиріччя між необхідністю і можливістю забезпечення достатніх надходжень до бюджету.

Список літератури:

1. Крисоватий А.І. Теоретико-організаційні домінанти та практика реалізації податкової політики в Україні – Тернопіль:Карт-бланш, 2005. – 371 с.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
3. Рева Т.М., Ковальчук К.Ф. Механизм применения НДС: эффективность, проблемы и направления реформирования [Текст]. – Налоговые реформы. Теория и практика: монография для магистрантов / Под ред. И.А. Майбурова, Ю.Б. Иванова. – М: ЮНИТИ-ДАНА, 2010. – 463 с.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.

Захарченко Н.В.
кандидат економічних наук, ст. викладач кафедри
економіки та моделювання ринкових відносин

Кучер Т.В.
студент 4 курсу напрямку
підготовки «Фінанси і кредит»
*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

НАПРЯМКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ РОСТУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Банківська система є невід'ємною ланкою національного економічного механізму. Завдяки функціонуванню банківської системи стає можливим наповнення економіки грошима. Однак конфлікт на сході України разом із накопиченими у попередні роки макроекономічними дисбалансами зруйнували макрофінансову стабільність держави. Дії Національного банку у цей складний період були радикальними і системними, цілком відповідали викликам важкої кризи.

Значний внесок у розвиток теоретичних і практичних аспектів діяльності фінансово-кредитних інститутів, підходів до управління банківськими установами, напрямом трансформації банківської системи загалом здійснили О. Барановський, З. Васильченко, В. Міщенко, С. Науменкова, П. Роуз, Дж. Сінкі, Т. Смовженко, В. Хорн, С. Фішер та інші.

Мета дослідження полягає у виявленні відповідних стратегічних напрямків трансформації банківської системи та визначення проблем які впливають на ефективність діяльності банків із урахуванням факторів ринкового середовища.

Незважаючи на активне висвітлення даної тематики, суттєвих змін банківська система зазнає в період економічних та політичних трансформацій, що відбуваються в Україні. Зростання рівня негативно класифікованої заборгованості призвело до того, що банки змушені були створювати значні резерви за активними операціями, що неминуче негативно вплинуло на рівень капіталізації банківських установ. За рік банки здійснили відрахувань у резерви на суму 103 млрд. гривень [5]. Це стало визначальним чинником повернення банківської системи до збитковості.

Світовий досвід переконує, що найстійкішим ресурсом для банку є депо-

зити фізичних осіб, за якими спостерігається значно менший рух коштів, на відміну від депозитів юридичних осіб. Водночас ринок депозитних послуг фізичних осіб є найбільш вразливим сегментом ринку, на який досить сильно впливає зменшення доходів населення, підвищення рівня безробіття та рівня споживчих цін, а також зростання недовіри до банківської системи. Депозити є важливим джерелом ресурсів банку, їх структура рухлива та знаходиться в залежності від кон'юнктури грошового ринку. Саме від цієї категорії великою мірою залежить діяльність не лише одного банку, а й усієї банківської системи.

Банки намагаються подолати фактор недовіри за допомогою підвищення процентної ставки за вкладними (депозитними) операціями. Комерційний банк пропонує відсоткову ставку закладами (депозитами) у національній валюті строком розміщення коштів на один рік в розмірі до 26,5% річних. [3] Стандартна маржа при наданні кредитів історично склалася в розмірі від 4% від ставки за вкладними (депозитними) операціями. Тобто Банк може видати кредит на рік з процентною ставкою від 30,5% річних. При цьому юридична особа, клієнт цього банку, що оформить кредит, повинен врахувати у своєму виробництві можливість погашення цього кредиту за ставкою 30,5% річних.[3] Тобто у вартості продукції буде враховано і цей кредит. Точна кількість підприємств, які можуть користуватися кредитами з такою процентною ставкою та виробляти конкурентоспроможну продукцію на внутрішньому ринку вирахувати важко. Проте в більшості європейських країн відсоткова ставка за кредитами не перевищує 5% річних. [4] Якщо уряд України та Національний банк України зменшать інфляцію до середньоєвропейського рівня, то лише завдяки вартості фінансових ресурсів продукція вироблена в Україні не буде мати переваги по відношенню до продукції виробленої в Європі. При цьому європейська продукція буде мати можливість витіснити продукцію вироблену в Україні з внутрішнього українського ринку. Саме через це таке важливе значення має вивчення проблем функціонування банківської системи в Україні.

Нестабільна політична ситуація в країні спровокувала відтік депозитів, обсяг яких скоротився за січень 2015 року на 2,3%. А також попит на валюту: за перший місяць цього ж року населення придбало в банках \$1,5 млрд, хоча за різними прогнозами в українській економіці 2015 року все буде відносно спокійно, а зростання ВВП навіть може досягти 2-3%, ризики дестабілізації банківської системи досить високі [5].

Оцінка поточного ресурсного потенціалу і можливостей залучення ресурсів в банки з позиції фінансування довгострокового кредитування показала відсутність в достатньому обсязі стабільних довгострокових ресурсів, вузькість використовуваних інструментів фінансування, обмежені можливості нарощення власного капіталу за рахунок ринкових джерел, недостатня підтримка Центробанком довгострокових кредитних програм, незначний обсяг міжбанківського ринку, а також критичне стиснення по потенціалу залучення в банківську систему додаткових ресурсів.

Існуючі недоліки банківського сектора не можна виправити шляхом часткових заходів, вузько спрямованих лише на банківські установи. Головними цілями банківської системи України є нарощування обсягів кредитування реального сектора економіки, зниження кредитних ставок, збільшення термінів кредитування. Але розв'язання проблем треба починати не з питань кредитування, а з тих багатьох чинників, які відштовхують вкладників від послуг банків, а також зі з'ясування того, чому існуючі банки неефективно використовують навіть ті невеликі суми заощаджень, якими на сьогодні вони можуть оперувати як посередники.

Проблемами також являється :

- недостатньо відносно стабільних джерел надходжень ресурсів до комерційних банків, оскільки доходи переважної більшості населення залишаються низькими;
- довіра населення до банківської системи ще повною мірою не відновлена, а значна частка підприємств залишаються збитковими або низькорентабельними;
- серед головних причин низького рівня капіталізації банків слід назвати низьку інвестиційну привабливість та недостатню прибутковість українських банків;
- обмеженість сфер застосування капіталів, що пов'язано з недосконалістю або відсутністю механізмів та інструментів лізингу, іпотечного та фондового ринків.

Вирішення таких проблем можливо лише з появою нових джерел доходів банки отримають додаткові можливості для капіталізації, зокрема, шляхом реінвестування прибутку.

Більшість проблем, з якими стикаються українські банки, можна в той або інший спосіб представити як проблеми, що збільшують їхні витрати. Високі витрати, в свою чергу, вимагають вищої маржі, внаслідок чого зростає вартість кредитування. Високі витрати можуть бути наслідком операційної неефективності самих банків, включаючи в окремих випадках надмірну кількість персоналу та високі витрати на утримання філіальної мережі. [7].

Для зниження витрат у банках необхідне здійснення заходів щодо поступового зниження існуючих високих вимог до обов'язкового резервування; ряду заходів, спрямованих на досягнення більш швидкої консолідації банківської системи з метою забезпечення зростання частки ринку для тих банків, які здатні працювати з найменшими витратами.

Важливим також є комплекс всебічних заходів щодо подальшого зміцнення банківського нагляду та підвищення його дієвості та ефективності. В існуючому непрозорому середовищі значною перешкодою для розвитку банківської системи є те, що ефективні банки не можуть завоювати свою частку ринку завдяки нижчим порівняно з іншими витратам, особливо в ситуації, коли багато з менш ефективних банків мають кращі політичні зв'язки, тобто умови для ефективної конкуренції практично відсутні.

Проведений аналіз показав, що виявлення стратегічної трансформації банківської системи має чіткі промленні напрямки, які вимагають втручання а саме: відсутність стабільних джерел надходжень ресурсів до комерційних банків; недовіра населення до банківської системи; низька інвестиційна привабливість, вирішення цих проблем впливає на ефективність діяльності банків тому потребують негайного втручання.

Список літератури:

1. Коваленко Ю. М. Інституціалізація фінансового сектору економіки: [монографія] / Юлія Михайлівна Коваленко / Національний університет ДПС України. – Ірпінь, 2013. – 608 с.
2. Скоморович І. Г. Історія грошей і банківництва: підруч. / [Скоморович І. Г., Реверчук С. К., Малик Й. та ін.]. – К. : Атіка, 2004. – 339 с.
3. Мартинюк Ж. М. Формування ресурсів комерційними банками України / Ж. М. Мартинюк // Фінанси України. – 1997. – № 10. – С. 32–36.
4. Вовчак О. Д. Роль банків в економіці України / О. Д. Вовчак // Фінанси України. – 1999. – № 10. – С. 100–108.

5. Лютий І. О. Депозитний ринок в інвестиційній політиці економічного зростання / І. О. Лютий // *Фінанси України*. – 2002. – № 5. – С. 3–
6. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
7. Федосов В. М. Інституційна фінансова інфраструктура України: сучасний стан та проблеми розвитку / В. М. Федосов, В. М. Опарін, С. В. Львович-кін // *Фінанси України*. – 2008. – № 12. – С. 3–21.

Ляховець В. О.

аспірант кафедри обліку та економіко-правового
забезпечення агропромислового бізнесу
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ФУНКЦІОНУВАННЯ І РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЯЛОВИЧИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Основним переломним етапом відродження галузі м'ясного скотарства та підвищення ефективності діяльності товаровиробників – сільськогосподарських підприємств – буде створення дієвого економічного механізму, щодо розвитку ринку яловичини. Збільшення чисельності населення у світі має забезпечити зростання попиту на продукти харчування в цілому, і на яловичину, зокрема. У найближчому майбутньому попит на яловичину у світі ще більше зросте і його все складніше буде задовольнити.

Метою дослідження є аналіз функціонування і регулювання розвитку м'ясного скотарства та виокремлення основних напрямків, щодо створення дієвого ефективного економічного механізму ринку яловичини.

Галузь скотарства є важливим джерелом формування продовольчих ресурсів і має значний експортний потенціал по м'ясу і м'ясопродуктах. Вона впливає на рівень забезпечення населення найважливішими продуктами харчування, легкої і харчової промисловості – сировиною.

Однак вирощування великої рогатої худоби протягом багатьох років не приносить прибутку її виробникам. За попередніми даними, у 2015 р. збитковість виробництва м'яса великої рогатої худоби дещо зменшилася і становила 38,6 % проти 42,3 % рівня 2014 р. [1].

Тому виникає необхідність створення дієвого економічного механізму державної підтримки і регулювання м'ясного скотарства, який буде охоплювати увесь комплекс заходів впливу на систему економічних взаємовідносин, впливає з місця і ролі галузі у системі агропромислового виробництва. Тваринництву України необхідні принципово нові підходи для інноваційного розвитку, які б враховували національні інтереси ринкової умови. Саме тому з метою забезпечення сталого розвитку галузі потрібен раціональний економічний механізм, заснований на поєднанні державного регулювання і ринкового саморегулювання, збалансованої цінової і фінансово-кредитної політики [2].

У 2015 р., як і в минулі роки, збереглася тенденція скорочення поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств. Так, поголів'я великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі в усіх категоріях господарств